

ХАНТЫ ЯСАН

21 сентября 2017 года

www.khanty-yasang.ru

№ 18 (3486)

Основана 1 ноября 1957 года

Ханты мир газета 60 ода йил

Тәм
номерән
лўнтаты:

2

Тюмень,
Югра па Ямал
әлум Дума ёх
мирхот вәс

4

Югра мўвн
йилуп хәсәт
етсәт

6

«Ханты ясан»
газетайн
оләңмит рәпитум
ёх оләңән

14

Хур вўты
хуятнән
оләңән

15

Әд мир
газетая ищи
хәншләт

Югра мўвевн ханты ясанән газета оләңмит пўш 60 ол юхды етәс. Ши арат ол мәр ар хәннехә округ мир пәты газетайн хәншсәт. Итәхәт оләңән мўң путрәт хәншсўв, тәм газетайн лўнтаты! Интәм «Ханты ясан» газетайн рәпитләт каркам хәнты ёх: Раиса Решетникова, Надежда Вах, Реональда Ользина, Владимир Енов, Надежда Рагимова, Людмила Спирякова, Ирина Самсонова па Ульяна Данило.

Хәлүм дума ёх мирхот вәс

Мәнум лапәтмитн Ёмвош округ, Ямал мўв па Тюменской область хәлүм дума депутатәт видеоконференция ширн мирхота әктәшилдсәт. Мўң мўвев эвәлт вәсәт: округ дума кәщә хә Б. Хохряков, лўв ләңкәр ёхләд А. Сальников, Е. Айпин, Н. Запәднова, губернатор ләңкәр хә Г. Бухтин, финансәт па налогәт дума комитет кәщә хә А. Филатов.

Мирхотн дыв некоммерческой верәт тәты тәхет (НКО) оләңән путәртсәт. Мўң мўвев эвәлт ши оләңән Н. Запәднова ай тәс. Лўв лупәс, хути округевн немасыя «О поддержке региональных социально ориентированных некоммерческих организаций» поступсы вўсы. Ши поступсы хўват шимәщ тәхет арширн нәтлүйт. Иса округевн 2070 арат некоммерческой тәхи

вәл, щит эвәлт – 1800 тәхи ёх социальной верәт ләщәтләт. Некоммерческой социальной верәт тәты 794 тәхи государства эвәлт нәтупсы вўты пәта реестр тәхия хәншсыйт. 2016-мит одн шимәщ тәхета 642 миллион шойт вух мәсы, 2017-мит одн нивәл тыләщ мәр – 700 миллион шойт вух.

Ищиты мирхотн многофункциональной (МФЦ) тәхет рәпата оләңән путәр вәс. Мўң

мўвев шимәщ тәхет рәпата оләңән Б. Хохряков путәртәс. Лўв лупәс, хути округевн хәннехуятәт «Единый портал государственных и муниципальных услуг» мухты арсыр мосты верәт ләщәтләт. Щиты, 2013-мит одн 140 шурәс арат вер ләщәтты нәтсы, 2016-мит одн – 1,8 миллион арат, 2017-мит од шәп мәр – 1,2 миллион арат вер.

А. Сальников округ дума па вошәт па кәртәт кәщә ёх ияха рәпитты вер оләңән путәртәс. Лыв щит пәта сыр-сыр мирхотәт, вәйтәнтупсәт, вәндтүйлдты верәт ләщәтләт. Ши тумпи округ дума депутатәт районәт па вошәт хўват яңхләт.

Тәм мирхот оңитты елпийн Борис Хохряков айкеләт әкәтты ёх ешалт лыпәт хойты тыләщ 10-митн мәнум пириты вер оләңән ясаң лупәс. Ши хәтлән Россия мўв луваттуйн итәх тәхетн губернаторәт па депутатәт пирисийт. Югра мўвн мир округ дума депутатән па местной самоуправленения тәхет хуятәт пәта непек есәлдсәт. Дума кәщә хә лупәс, хути мет ар хуят «Единая Россия» партия эвәлт нух питсәт. Округ дума Сәрханд вош эвәлт – Ирина Урванцева, Нефтеюганск вош эвәлт – Александр Зеленский питсәңән. Местной самоуправления тәхета пириты 111 мандат вәс, 98 – «Единая Россия» ёх еша павәтсәт.

Надежда ВАХ

РИЦ «Югра» тәхийн ёрәшты па кәсты верәт әхтуйн рәпитты хуятәт В. Радченко, Г. Пашкин па И. Губкин айкеләт әкәтты ёх пида вәйтәнтуйлдсәт. Лыв щәта «Кросс Нации» вер оләңән путәртсәт.

Хәхәлды вер

Тәм од ши вулаң верн округ 17 район эвәлт хәннехуятәт кәссәт. Ёмвошн Китай мўв эвәлт юхтум неңәт ищи хәхәлдсәт. Мир хәхәлды пәта немасыя 1,5 километра хўват әш ләщәтсы. Вулаң спортсменәт тумпи әд мир ищи кәссәт.

Ши вулаң емаңхәтлән арсыр тәхет версыйт, хута нявремәт юнтсәт, шай яньщты муй па мулды девемәты шир тәйсәт. Хәхәлды лотерея верн нух питум хәннехә кофе кавәртты шўңкән мойдәсы.

Ёмвошн кәсупсыйн 2500-кем хуят хәхләс.

Мария ВАХ
Хәнты ясаңа тулмащтәс
Надежда ИЛЬИНА

Тәл пурая ләщәтүйлдәт

Тәм ванән Ёмвошн правительства хот йитн Уральской федеральной округ эвәлт Югра мўв верәт арталәты кәщә хә Дмитрий Кузьменко пиресты па хотәт хошмәлды ширәт ләщәтты оләңән айкеләт тәс.

Ияха юхтум ёх елпийн лўв путәртәс, муй ширн тәм сўсн арсыр кәщәйт па депутатәт пириты верәт округев луватн мәнсәт. Ар пеләк пиресты вер тәм кўтәтн сухнуптәты пиньщәс. Вантә, кәщәйт пириты пура иса сўс тылщәта питд. Сўсн па сыр-сыр емаңхәтләт, мәта утәт вера сәмәңа хәннехуятәтн тәйлүйт, ищи постәлуйт. Щиты кашәң одн «Нявремәт вәндтәты хәтл» арсыр ай кәртәт па вән вошәт хўватн округевн иса ши ләщәтлүйт. Тәм емаңхәтл пурайн нявремәт әшколая па арсыр вәндтәты тәхета мәнләт. Щәлта мўв илпи таш кәншты ёхлўв емаңхәтл мўң Югра мўвевн ищиты яма постәлүйт. Ши тумпийн

лыпәт хойты тыләщ хәлмит хәтәдн арсыр хон пеләк мўвтел па Россия луватн терроризм па экстремизм верәт шимла верты емаңхәтл па юхи хәщум оләтн округев хуци пориләты пиньщәса. Югра мўвев кәщәйт, полиция, Росгвардия па МЧС ёхлўв кашәң шимәщ емаңхәтл арталудман тәйләт.

Елды Дмитрий Кузьменко путәртәс, хути тәм пўш ищки пурая питты кемн кәртәтн, вошәтн хотәт хошмәлды верәт тўңширәңа ләщәтлүйт. Щиты коммунальной тәхет, кәртәң муй вошәң па округев вух лўңәтты тәхи эвәлт немасыя хәлүм шурәс мулдас миллион шойт вух есәдсы. Вәйт дор тыләщ кўтупн Югра

мўв луватн арсыр хотәт хошмәлды тәхет 93-кем процент арат, щәлта потум муй каврум йиңк тәйтты тәхет ищи 90-кем процент арат, газ есәлды тәхет 83-кем процента тәса версыйт. Хәннехуятәт вәлты-ходты хотәт кәртәтн па вошәтн 86-кем процента арата ищиты ищки пурайн вәлды пәта етшуптәсыйт.

Щәлта лўв лупәс, хути арсыр районәтн па кәртәтн вәлды хәннехуятәт пәта тәм пўш округев кәщәйт немасыя ар бензин, тўт йиңк, пуртәнәт па летутәт сопәсләсәт. Ши вулаң рәпата унтасн хўв тәхетн вәлды ёх немудты вер хуци нўша вантты иса ән па питләт па щәлта арсыр әшколаитн муй рўтьщәты хотәтн иса лыпәт хойты тыләщ оләңмит хәтлән хошум есәлда.

Владимир ЕНОВ

Йилдуп поступсы тывас

Лыпат хойты тылащ 13-митн округ мир ямалды вер тэты департамент кэща ланкар не Елена Касьянова ай тэс, муй ширн округевн «Бережливая поликлиника» немпи йилдуп поступсы тэты питды:

– Россия мўв мир ямалды вер тэты министерства кэщайт 2016-мит од вўш эвалт па 2020-мит од вэнт «Бережливая поликлиника» немпи вер тэты питлэт. Мет сыры Ярославль, Севастополь па Калининград вошятн ши вер лэщятсы. Там одн вэн кер тылащн Россия мўв мир ямалды вер тэты министерства кэща не Вероника Скворцова вэн мирхотн ши поступсы тэты олаңан ай тэс. Шив мўң округев тохтурлўв ищи яңсат.

«Бережливая поликлиника» – щит ям па мосты вер. Ши поступсы тэты мосл, дэдн пельницайт хуца ямалтыйды юхатты ханнехуятат хўв ан

давэлсат, хэн тохтуратн вант-дыйт. Ши тумпи кашаң хуят сырыя уша верты веритас, мөшитл муй антө.

Интәм округевн яң пельница эх ши поступсы хўват рэпитты олңитсат – щит Ёмвош, Нягань, Сэрханл, Нефтеюганск, Мегион, Урай вошатн. Там поступсы тэты щира мет сыры тохтурат, ай леккарат вэндтасыйт, муй ширн пельница юхатты хуятат пида яма рэпитты мосл. Вэйт дор тылащн вэн мирхотн кэщайт уша версат, муйсар нўша верат округ пельницайт хуца вэлдэт па муй ширн щитат тўңматты мосл. Мет вэн сурт – щит ал ханнехэ мосты пурайн тохтура нух ханшаньщты ан веритал, талон непек ан тәрмал. Ши тухалди округ мир луплат, хуты хўв мәр диспансеризация вер манл.

Людмила
ШУЛЬГИНА

Сутытум эх пида рэпитты тахи

Касна хотатн омасты эх верат вантман тайты комиссия хуятат лыпат хойты тылащ 4-мит хаталн мирхота актэщийдсат. Кэщая тата Д.В. Лельхов вэл. Ши тумпийн тата федеральной па округ кэщайт, айкелат лэщятты эх па па хуятат вэсат.

Актэщум хуятат тэп и ханнехэ вўнават вер нух пирият. Дыв там ханнехэ олаңан немасыя непекат яма вантсат, лўв олңелн айкелат хэлантсат па уша версат, ям муй атам там ханнехэ. Хўв мәр путартум па арсыр поступсэт нўх вантум юпийн и нумса

юхатсат – там ханнехэ шалитты ан мосл.

Елды сутытум эх пида рэ-питты тахи хуятат сыр-сыр оса верат олаңан путартсат.

Ирина
САМСОНОВА

ВЕЯТН ШИ ОЛАНҢАН

Касна хотатн омасты эх верат вантман тайты комиссия эх ван хатлуп тылащ 28-митн 2001-мит одн Россия мўв президент поступсы ширн мўң округевн тывас. 2002-мит одн тэнлуп тылащ 11-мит хаталн ши олаңан округ губернатор поступсы етас.

Там тахи эх щимаш рэпата верлат:

- 1) Югра мўв касна хотатн омасты хуятат олаңан вўнават верат нўх вантты па уша паватты, рэхл муй антө сырышақ есалды;
- 2) округ кэща не паты вўнават ханнехэ олаңан немасыя непекат лэщятты;
- 3) вантман тайты, муй ширн касна хотатн омасты эх тайдыйт;
- 4) непекат нўх ханшты, муйсар верат лэщятты, дэдн касна хотатн омасты эха елды ал вэлупсийн кеншака вэлты ат вэс па лыв вешката ат йисат.

Вэнтат давэлды верат

Югра мўв Общероссийской тахи «Народный фронт за Россию» эх па округев Общественной палата кэщайт лыпат хойты тылащ 11-мит хаталн мирхот версат, мата ут манум пурайн нэмэссат, муй ширн Ёмвош па район кератман енумты вэнтат давэлды рэхл.

Вантэ, юхи хашум олатн арсыр хотат омасты тэхетн шеңк ар вэнтюх эвалты, дэдн лыв йилдуп хот лэщятты турас ад версат. Общероссийской тахи «Народный фронт за Россию» кэща юкана вэлты хэ Сергей Дубовец ши мирхотн путартас: «Мўң эхлўв ин ямсыева нэмэс-лат, дэдн вошев па районэв хуци енумты вэнтат ищипа елды давэлман тайты мосл».

Народной фронт хуци вэлты эколог не Татьяна Меркушина там вэн мирхотн шеңк ар айкел верас, муй ширн йилдуп хотат омасты пурайн вошев па районэв луватн ямкем ар вэнтюх немасыя ил паватды муй қарты машинаитн эвалты. Лўв ясандал эвалт уша йис, матты Ёмвошн лапатмит ашкола омсум пурайн 20 енумты нохарьюх ил севарсы. Ши вер тывум едпийн вошаң хуятат немасыя экологической пикета ияха актэщийдсат па кэщайт пида путремэсат, дэдн ши юхат талаңа ат хайсыйт. Ёмвош кэщайт ши вер ил вулытты ищипа ан веритсат. Тамхатл ямсыева законат ширн мосл нэмасты, муй ширн енумты вэнтюхат елды пелды давэлды рэхл.

Общероссийской тахи «Народный фронт за Россию» кэща юкана вэлты хэ Сергей Дубовец мирхота актэщум ханнехуятата лупас, хуты юхи хашум олатн Ёмвош район луватн щимаш тэхет пўншты мосл, мата утат унтасн вош лепн вэлты вэнтат яма давэлды питдыйт.

Владимир НОСКИН

Югра мўвн йилдуп хәсәт етсәт

Мет олаң хәс хотәт омәсты тәхийн рәпитум имия, Социалистической труд Герой неңа Вера Панасевича юкәнтсы; кимит хәс па мўв илпи тащ кәншты хәя, Социалистической труд Герой хуята Авзалитдина Исянгулова постәсы па хәлмит хәс Россия мўв культура заслуженной деятель ходумтум хәя Новомира Патрикеева мәсы. Тәм хәннехуятәт, вантә, ар од вещьката па тўңширәңа дыв рәпатайдал дэщәтсәт па арсыр хуятәт пида яма вәсәт.

Сырыя мосд лупты, хуты иши хәтд алаңән округев луватн вәдты айкел әкәтты ёхлүв немасыя Россия мўвев культура заслуженной деятель хәев Новомир Патрикеев пида вәйтәнтәйлсәт па лүв рәпатайдал олаңән путремәсәт.

Новомир Борисович Патрикеев вәдупсы хўватн ищиты ар од айкел әкәтты хуята вәс. Щит пәта дүв арсыр вудаң немәтн юкәнтсы, щит: писатель, краевед, эколог, учёной, историк, журналист, публицист, общественной деятель, краеведения магистр па наукайт па искусствайт Петровской академия академик па па утәт. Лүв сырыя мўң округев

журналистәт Союз кәщая вәс. Кашәң рәпата вещьката верәс па Россия мўв культура заслуженной деятель, Югра мўв наука заслуженной хә, Россия журналистәт Союз, Россия писателәт Союз, Мўвтед мир историко-литературной «Кречет» немпи охотникәт күлуп немәтн юкәнтсы па Дружба орден мевәл посн катлуптәсы.

Ияха әктәшум айкел әкәтты ёх едпийн Новомир Патрикеев тәммиты лупәс, хуты дүв ин тәмхәтд вәнта дүвед ищиты айкел дэщәтты хуята лўңәтл. Арсыр па верәт дүведа әл әмәщ вер юкана вәсәт па щит пәта щит утәт пида вулкемәс па хурамәңа хәншәс. Айкел әкәтты хәннехуята вәдты, дүв щирәлн, щит иса мудты йилдуп вер кашәң пурайн немасыя кәншты мосд. Щи тумпийн йилдпа мущатты айкеләт щиты хурамәңа газетая хәншты рәхл, дәдн дыв әл хуятәтн, әмәщлудман па нәмәсман, иса кашәң пўш сәмәңа ат тәйсыйт па дўңәтсыйт. Катра иса арсыр планәт щирн хәншум поступсәт хўватн рәпитсәт. Округев луваттәйн вәдты-холты хәннехуятәт вәдупсы хурасәт олаңән

Ёмвошн лыпәт хойты тыдәщ нивәдмит хәтәдн Мўв илпи тащ кәншты ёх емәңхәтл пориләты пурайн Музей геологии, нефти и газа хот питәр хущи «Звёзды Югры» немуп тәхийн хәлудм йилдуп хәс етәс.

сыр-сыр айкеләт версәт па дыв редакция хота китты пищмайдал па вантман тәйсәл. Кашәң лапәт олаңмит хәтәдн мирхота әктәшийдсәт па күтәдн путремәсәт, мәта хәннехә юхи хәщ-ум лапәтн мет ям айкел газетая дэщәтәс. Щит пәта, и нумәс щирн, щит хуят аршәк тыдәщ вухән сухуптәсы. Щи йис олаңн кашәң ай муй вәншәк рәпата мўң округев газета хущи вәдты ёхлүв шеңк апрәңа па тәса версәт.

Новомир Борисович Патрикеев пида мўң вәйтәнтупсәв тәп сухнәс, хуты Музей геологии, нефти и газа хот хущи мәнсүв. Иса 2004-мит од вўш эвәлт Мўв илпи тащ кәншты ёх емәңхәтл пурайн Югра мўвевн арсыр вещьката рәпитум хәннехуятәт пәта сүсн йилдуп хәсәт пўншлдыйт. Араттелдн 39 хәс щит олаңн па тәм вўш вәнта тәйсүв.

Мосд лупты, хуты тәм хәннехуятәт немәт нух хәншты пурайн округев кәща не Наталья Комарова ияха әктәшум

ёх едпийн тәммиты путәртәс: «Ешәк мўв илпи тащ кәншты хәннехуятәт, нын дывәрт рәпатайн па шеңк мосты верән унтасн тәмхәтл мўң Югра мўвев хурамәңа, ташәңа йис! Тәмхәтл округев «Звёзды Югры» тәхи хущи хәлудм хәннехә нем па йилдпа хәншсүв. Кашәң тыв хәншум нем щит атәдт хуят нем. Щи хәннехуятәт вәдупсәд хўваттәйн иса вещьката вәсәт па дыв рәт мўвев ташәңа йиты пәта шеңк ар әр па нумәс мәсәт. Елды мўң ищиты дыв вәдты-холты щирдал пелды вантты питлүв. Мўң хущева енумты айлат ёхлүв тәммиты вещьката дәдн елды ат вәсәт па яма ат рәпитсәт!»

Щиты Ёмвошн лыпәт хойты тыдәщ нивәдмит хәтәдн Мўв илпи тащ кәншты ёх емәңхәтл пориләты пурайн Музей геологии, нефти и газа хот питәр хущи «Звёзды Югры» немуп тәхийн йилдуп хәсәт етсәт.

Владимир
ЕНОВ

Тынаң Раиса Германовна па шуши редакцияйн рэпитты ёх!

Округ думая лұқты Увас мир Ассамблея хуятат «Ханты ясаң» газета 60 ола йиты вўраңан нынана вөн вўща ясна́т китлът!

«Ханты ясаң» 60 ол мәр шуши мир пата арсыр эмаш па мосты путрәт ханшад па ши унтасн рәт ясцев па йис верәт давалман тайл.

Нын ханшадты округевн манты политической, социальной-экономической, культурной верәт олаңан, арсыр суртат нух вандаты, тата вәдты па рәпитты мир олаңан уша верлүв. Нын газетайн хуши йис ханты моньшәт, арәт, путрупсәт, писателятн па поэтәтн ханшум путрәт па стихәт лұңәтты веритлүв.

Мўн иса нәмты питлүв ши ёх вудаң немәт, хуйтат газетайн ханшәт, щит олаң редактор хә Григорий Лазарев, ханты мир поэтесса ими Мария Волдина-Вагатова, хәнты ответственной секретаря рәпитум

хуятат Виктор Алачев, Алексей Сенгепов, Дмитрий Гындышев, Таисия Себурова, Владимир Аликов, ханты мир поэтән Микуль Шульгин па Владимир Волдин, педучилища етшуптум хәйңән Иосиф Ерныхов, Сергей Волдин, Касум мўв эвалд внештатной корреспондент Сергей Молданов, сәрханл ясна́н ханшты неңән Аграфена Сопочина-Песикова, Людмила Каюкова.

Шуши мир культура давалман тайты па елды тәты пата вөн пәмашипа ясаң нынана луплүв, ишиты апраңа па вешката рәпитаты па йилуп верәт олаңан ханшаты!

**Еремей АЙПИН,
Увас мир ассамблея
кәща**

Елды па итәмиты яма рәпитаты

Тәм хәтл дәнхалум лупты ар ям ясаң «Ханты ясаң» газетайн рәпитты хуятата.

Нын ханшты непекдән эвалд хәннехуятәт уша верләт, муйсәр йилуп поступсәт, верәт округ хўват кәшәйт дерамтләт. Муй па верты мосл, ләдн мир елды яма ат вәсәт.

Нын хушана рәпитты хуятдән ванкүтды айкед әкәтты ай кәртәта яңхләт, арсыр мир пила вәйтантайдләт. Щәлта газетайн хўват мир вәтәң ёхлад па рәтлад олаңан уша верләт, муй вўрн рәтлад па кәртәң хуятлад вәлдәт, хурәт вантләт.

Ма нынана дәнхалум лупты, хуты «Ханты ясаң» газетайн рәпитты ёх ар ол шуши мирев культура па йис верәт олаңан ханшләт.

Тәлаң ёш, тәлаң күр нынана! Елды ишиты тумтака рәпитаты па хотәң ёхдән пида уяңа па пищәна вәлаты.

**Тамара
ПЯТНИКОВА**

«Ханты ясаң» газета емәңхәтла

«Ханты ясаң» газетаев
60 ола йис.

Тәм хәтл ям
вўща ясаң китл

Хўвн вәдты увас
Ваньшавәт кәртые –

Тата лўв миревн
лұңәтла!

Юхәтл тәрум, йинк,
мўв хўват,

Вәйтантад кашәң
Ваньшавәт хәнтыя,

Сәмәт хошмәлман.
Щәлта мўн ар айкед уша

верлүв –
Шуши мирев вәлупсы

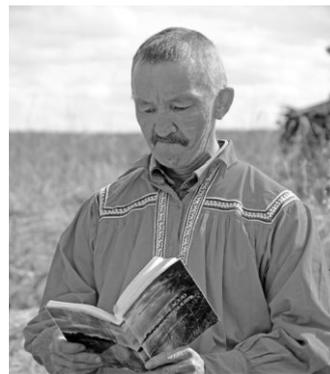
олаңан.
Хой муйсәр ёш хўват

шәшәл –
Алат муй пирәщ ёха иса

эмаш.
Арсырәт, әмшәт путрәт.

Хута амәт, хута тыш...
Уша верлүв, муй щирн

суртәт ләщәтлдыйт.

Ма газетаев пәты нумсем
кәрәщ!

Ләдн мўн рәт хәнты
ясцев

Миревн хулт әнт лутгәсы,
«Ханты ясаң» газетаев

Елды таксара, вешката
ат вәд!

**Владислав
МОЛДАНОВ,
Ваньшавәт кәрт**

«Ханты ясаң» газета ёх!

Емәңхәтлән вўраңан дәнхалум нынана ям, хошум вўща ясна́т китты!

«Ханты ясаң» газета мирн яма лұңәтды. Вошәтн па кәртәтн шуши хәннехуятәтн давалды. Кашәң хуят пата тәм непек вәтаң хуят, муй па ләхәс иты вәд. Ма нәмәслум, хуты мирн тәп щимәщ газета мосман тайды, хута әд хәннехуятәт, арсыр эмәщ верәт олаңан ханшлы. Хута кашәң хуят мосман тайды, кашәң хуят пата амтәтляды, муй па кашәң хуят олаңан тыштәды.

Мет олаң вер ләщәтты шеңк даварт. Па мет даварт олаң тәхийн иса вәдты. Муя па щиты? «Ханты ясаң» газетайн каркам па апраң хуятәт рәпитләт. Дыв кашәң пўш сыр-сыр мосты верәт олаңан ханшләт.

Шеңк ям, хән газетайн арсыр вудаң па әд хәннехуятәт олаңан лұңәтлән. Кашәң хуят лўв олңелдн лұңәтты дәнхал, щәлта ши непек

нух пунты, ләдн хәнты нявремлада па хилылада вандтәты. Щит пата әд хәннехуятәт олаңан аршәк ханшты мосл. Мўн мўвев па ай вошәт па кәртәт олаңан па ханшман вәд. Щит шеңк ям! Мўн рәт мўвев па шуши хуятлүв олаңан уша верлүв.

Ма дәнхәлум, ләдн елды инумәсн нын пиладана рәпитты па ханшум утдам нынана китты. Емәңхәтлән пида вөн вўща ясаң нынана лупдум! Ләдн ишиты нын газетайн эмәщ лұңәтты ат вәс, арсыр эмәщ йилуп верәт елды ат ләщәтсәты. Газетайн рәпитты хуятәта вөн амәт па уй! Тәлаң ёш, тәлаң күр!

**Ирина ФИРСОВА
Хәнты ясаңа тулмаштәс
Надежда ВАХ**

Шуши мирн дундтты непек

Ай тэхет потты тыдлашн кат хатл мар «Ханты ясан» газета еманхатл постаты питлы. Ин там пущ непекев 60 ола йил. 1957-мит одн «Ленин понт хуват» газета етты питас. 33 ол ханты ясанан етты газета рущ редакция дунман вэс, ши пурайн шеңк яма сыры вэдум кэщайт па Н.Б. Патрикеев хэ нэтсат.

Мет олаң кэщая Григорий Дмитриевич Лазарев пирысы. Лув ханты ясанан арсыр пурат, стихат ханшас. Шит далд хара янхум хуят. Мосд лупты, ши артан лув пилэда В.С. Алачев, С.Е. Доровин, П.Ф. Лазарев, И.Н. Ерныхов па Д.Е. Мерова рэпитсат. Педучилищайн вэндттылты айдат ех иши яма нэтсат, шит Н. Молданов, С. Гоголев, К. Эмелев па па хуятат. Вантэ, ши олатн А. М. Сенгепов, М.И. Шульгин, М.С. Ользина, В.С. Волдин па ши тумпи кэртан хуятат ханшасат. Дыв рущ ясан эвэлт ханты ясан округ луваттын вэлты верат айкелат олаңан тулмащтасат.

1965-мит одн вэн кер тыдлашн Тюмень вош эвэлт вулаң непек юхтас, хута тулмащтаты вер нух вудытсы. Ши олатн П.Ф. Лазарев па М.С. Ользина литературной рэпатнека вусыйнан па В.А. Дементьева хуран лопсат лэщатты неңа арталасы. Кэща хэя Н. Бахлыков вэс, ух дэңкар хуята – Г. Лазарев.

Эхат тага рэпитты хуятат каншты па ханшты питсат айкелат па шитат газетая лэщатты. Сыры олатн кэртан па рэт ясан вэндтаты ех эр унтасн айкелат тывсат. Непекат нух ванттын шиваладат, ши ех күтн вулаң лекаар не Е.М. Сагандукова, хэлум пущ депутата пириум ими

Н.Б. Патрикеев па Г.Д. Лазарев

Редакция архив эвэлт вудум хур

Х.П. Пухленкина, шуши мир культура хотн рэпитум хуят Н. В. Сайнахова, нявремат па айдат ех пила рэпитум именан Е.А. Немысова, Е.Н. Вожакова па хэ хуят Д.Г. Гындышев. 30-кем ол там тахийн М.К. Волдина па Т.С. Себулова рэпитсанаң. Мария Волдина унтасн вухаль мир паты «Луима сэрипос» газета етты питас. 1990-мит олат вущ эвэлт там тахийн рэпитты ех аршака йис. Ши олатн мир дундтты непекн Сергей, Тимофей па Татьяна Молдановат, Светлана Кононова, Раиса Соколова, Софья Успенская, Зоя Лозямова, Владимир Аликов па па ех арсыр айкелат, моньшат, арат, йис пурат китыйдсат.

Мира ханшаньшты

верат ар ол Л.К. Зубакина тэс. Кашан шуши мир хуят веритас «Ханты ясан» газета дундтты па юхды айт ханшты. Ши артан тага рэпитты хуятат ванкүтды округ муй па па муватн янхсат. Шеңк эмаш ши айкелат дундтты. Ханшум утат күтн арсыр хуят вэлдат, вантэ, шитат Михаил Егоров вус. Лув Удмуртия мув хэ па там есалты непек паты иши вэн унтас верас. Тыв айкелат китум ех па ханшум утат олаңан нын ванкүтды есалты непекевн дундтсаты.

Вэн пэмащипа ям па тэс ясан па вэлупсы тайты хуятата луплум, дыв унтаселн лэщатты непекев ар мирн дундтты.

Раиса РЕШЕТНИКОВА

М.К. Волдина па Т.С. Себулова

Редакция архив эвэлт вудум хур

ВЭЯТН ШИ ОЛАҢАН

Шуши мир паты есалты «Ленин понт хуват» непек 33 ол рущ газетая дунман вэс. 1957-мит одн «Ленинской правда» газета ух хэя Михаил Николаевич Мусиенко вэс. 1962-1963-мит олаңан вущн – Кирилл Анисифорович Рябков, 1963-1970 –мит олатн Николай Георгиевич Бахлыков паватсы, 1970-1990-мит олатн Новомир Борисович Патрикеев шуши мир редакция верат тэс. 1991-мит вущ эвэлт «Ханты ясан» па «Луима сэрипос» газетайнан атэлта рэпитты питсанаң. Ух неңа Мария Кузьминична Волдина паватсы.

Газета лэщатты ех Урсула мойң не пила

Редакция архив эвэлт вудум хур

15 мултас олд «Ханты ясан» па «Луима сэрипос» газетайн хан ух редактора ханты мир учёной не, педагогической наукайт кандидат Раиса Решетникова (Молданова) вөд.

Там рэпата педла саман па вера шакпак ханты имие Суматвош район Түтлейм көртан сема питас. Аңкел ар олд мар мис пасты непа рэпитас, ашел вөлүсэд мар войхүд велпаслудман вөс. Айтелн эвие йис пурат, моньшат хэлантас. Вөн хуятдал педла вантман тутцаант, аканят, ай дэматсухиет ёнтас. Шит паты вена ювмалн кашан верье – күш ёшладн, күш непекан шакпака па тэса вердэлэ.

Рэпата педла саман неңие 1978-мит олд рэпитты питас. 1980-митн лүв Ёмвош педучилище, эхатшак Шадринск вошн пединститут етшуптас.

Р.Г. Решетникова

Ух редакторэв

Хатл мар нявремат давалдман тайты хотн пушхат пидла рэпитас, шалта методиста вөс, сыр-сыр вөндтаты харат лэшатас. Шит юпийн ар олд мар Ас-угорской институтн научной рэпатнека, эхатшак шит тахи учёной секретаря рэпитас. 2003-митн педагогической наукайт кандидат нем холумтас.

2002-мит олд вүш эвалт Раиса Решетникова «Ханты ясан» газета көщя пирисы. Мүң иса пурайн нэмаслүв, көща неңев палаттел шикүш ай, тэп шикем ар па мосты рэпата верты хошл, мата ута күншемийл – иса яма па самана вердэлэ.

Р.Г. Решетникова унтасн газета тумпийн киникайт, хуран непекат,

нявремат паты журналат па па мосты утат етлат. Шит тумпийн пушхат паты сыр-сыр касупсэт верлүв. Лүв рома омасты ан веритал, шит паты мүн ияха сыр-сыр вөйтантупсэт, лүнтупсэт, арсыр вөндтаты харат лэшатлүв. Там ванан «Айкелат акатты ай хуят» вер олнитсүв. Вантэ, мүн газетайналүв паты рэпитты ех айтелн лэшатты мосл. Финно-угорской айкелат ханшты ех пидла иши ванкүтлү вөйтантыйлүв па уша верлүв, хутыса дыв вөлдят, муйсар нүшайт тайлат. Ай пушхиет ханты мир культура па рет ясан вөндтаты паты «Ханты ясан» па «Луима сэрипос» газетайн елды етты вера Раиса Решетникова ар эр пунас, нэмаслүв, елды ишисаты и нумасн, и эрн рэпитты питлүв.

Ирина ПОСЛОВСКАЯ

«Ханты ясан» газетав көща ланкар не

2007-мит олд «Ханты ясан» газетав нявлан самуп имие Надежда Вах (Молданова) рэпитты юхтас. Сырыя лүв айкелат ханшты хуята вөс, 2009-мит олд вүш эвалт ух редактор ланкар неңа йис.

Н.И. Вах

Надежда Ильинична 1966-мит олд Нуви сан-хум район Ваньшават көртан сема питас. Ашкола юпийн ханты неңие хон Петра воша А.И. Герцен немуп

института вөндтыйлды манас. 1987-мит олд шитал етшуптумалн рет көртала рэпитты юхтас. Хэскем олд мар нявлан неңие Ваньшават көртан нявремат вөндтуман

вөс. Шит күтн рет ясана пушхат иши вөндтас. Лүв вөндтум нявремал интам вена йисат, рэпитлат па пушахлад енамалат. Тамхатл вөнтаты оланмит вөндтаты неңал дыв яма тайлэл, ияха вөйтантыйллат, ашкола олдал нэмал-мийллат.

Н.И. Вах рет ясан па йис верат яма вөд. Лүв ишиты округе хуват айкелат каншман янхал. Шит тумпийн финно-угорской хур вүты вера вөндтаты харн ар пүш вөс. Эхат па 2011-мит олд мүн округев Югра мыв губернатор грант вух еша паватум юпийн «Югра глазами финно-

угорских журналистов» немпи Россия мывтел вөндтаты хар лэшатас. Шит пурайн тыв арсыр финно-угорской мыват эвалт айкелат лэшатты па хурат вүты неңат па хөйт юхтыйлсат. Там эмаш вөйтантупсы юпийн «Сама рэхты Югра мывиём» немуп хуран альбом тывас.

Надежда Ильинична компьютер ширн арсыр хуран кинайт, шуши мир вантупсэт тэса лэшатты хошл.

Мосл ястаты, хуты лүв Мария эвел аңкел рэпата педла вантман ишиты айкелат акатты хуята вөндтыйлды манас. Интам Маша Югорской государственной университетн нядмит курсан вөд.

Ирина САМСОНОВА

Р.С. Ользина

Поднавәтн нивәд класс етшуптәс. Елды Пуднавәт вошн культпросветучилищайн вәндтылдәс. Щәлта Р.С. Ользина Лорвош район Муши кәртән культура хотн инструктор-массовик неңә, әхәтшәк – методиста рәпитәс. Ши юпийн Р.С. Ользина рәт мұвәда кердәс,

Хәс мултас олд ханты газетаевн рәпитлд

Реональда Степановна Ользина вәщ тыдәщ 3-митн 1955-мит одн Сүмәтвош (ин Нуви сәнхум) район Түкьякәң кәртән сема питәс.

ол мәр Ванзетур кәртән культура хот кәщәя вәс. 1978-мит одн Ёмвоша юхтәс, тәта лүв мет сыры агиткультбригадйн рәпитәс, әхәт округ творчество хотн, щәлта нялд ол «Торум Маа» музей кәщәя вәс. Ши олатн лүв па па әх унтасн округевн шуши мир пәты «Югра лыднуптәты» тәхи версы.

Щәдсаты Реональда Ользина 1994-мит одн «Ханты ясәң» газетайн рәпитты однитәс. Ханты мир пәты айкеләт, путрәт хәншты тумпийн лүв имухты рүщ ясәңән «Новости Югры», «Югра», «Слово народов Севера», «Литературная газета», «Мир Севера», «Эринтур» газетайта муй журналәта хәнты

мирев оланән путрәт хәншты питәс.

Ши олатн лүв Санкт-Петербург вошн А.И. Герцен немпи Российской государственной университетн культуролога вәндтылдәс. Ям арат ол Югра мұвев эвәлт Реональда Ользина финно-угорской айкеләт әкәтты ассоциация пириман вәс. Щәта рәпитум әх иса муй версәт, ләдн финно-угорской газетайт па журналәт елды хурамәна па тәм йис щира ат йисәт. Щәта рәпитум әх финно-угорской айкеләт әкәтты әх пәты кәсупсәт па фестивалят ләщәтты питсәт.

Р.С. Ользина Россия мұв айкеләт әкәтты әх Союзу лунман вәд.

Хәс мултас олд Реональда Ользина «Ханты ясәң» газетаевн рәпитәл, әмәщ айкеләт, путрәт әкәтман арсыр кәртәта яңхәл.

Людмила СПИРЯКОВА

Непекев хурамәна па әмщә верл

2001-мит ол вүш эвәлт «Ханты ясәң» газетайн айдат хәнты неңие, филологической наукайт кандидат Надежда Рагимова (Новьюхова) рәпитәл. Неpekәң па рәпата пәда нумсәң не тәта вәдты кәщәйтн имухты шиваләсы. Щит пәты еша вәс Надежда ответственной секретаря павәтсы.

Надежда Нуви сәнхум район Ваньщавәт кәртән хәнты семья хуши сема питәс. Щит пәты айтедн рәт ясәңән путәртты хошл. 1996-мит одн әшкола етшуптум юпийн айдат не Нижневартговской педагогической институт Ёмвош филиала вәндтәйдты мәнәс. Вантә, әңкәл ищи нявремәт вәндтәты неңә вәс.

2001-мит одн диплом неpek еша павтум юпийн айдат не «Ханты ясәң» газетая рәпитты вүсы. Апраң неңие айкеләт кәншман округев хұваттәйн ин вәнты

яңхәл. Ар пеләк ай па вүт кәртәтн вәдты мирн лүв яма вәды.

Россия па па хон пеләк мұвәтн рәпата щирн Надежда Владимировна ищи яңхәл. 2004-мит па 2005-мит оланән Эстония мұвн вәс. Щәлта 2005-митн финно-угорской хур вүты вера вәндтәты хәра Марий Эл мұва яңхәс. Щәта лүв Югра мұв вәлупсы оланән хурәт вәндтәс. 2007-мит одн Н.В. Рагимова Россия мұв айкеләт әкәтты әх Союзу лунәс. 2009-митн айдат не ученой хуята йис.

Н.В. Рагимова

И. Дементьев верум хур

Надежда Рагимова ар рәпата верәс, ләдн мұң газетаев йилуп щирн хурамәна ат етәс. Ши тумпийн киникайт, буклетәт, нявремәт пәты журналәт ләщәтты нәтл. 2012-мит одн газетаев 55 ола ювум пурайн лүв унтасәдн «О, родной хантыйский язык, ты

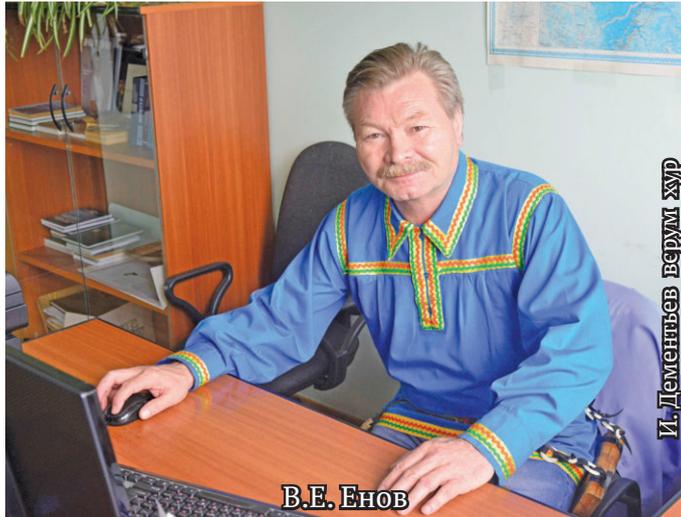
нашей песнею стал!» немуп хураң буклет етәс. 2014-мит одн лүв нявремәт пәты «Хәтдые» немпи журнал есәдты щира лопәсәт әмщә верәс. Ши пурайн мұң ияха пушхәт пәты хәт ольпәң неpek ләщәтсүв.

Ирина САМСОНОВА

Владимир Егорович Енов Ас нопатты тыдӑш 15-митн 1967-мит олн Карвош кертӑн Лорвош район Ямал мӱв вой-хӱд велпӑслӑты хэ хотн сема питӑс.

Ашкола етшуптумал юпийн Горковской хӱд завод рэт кертӑдн Асов хӱд велпӑслӑты тӑхийн хӱд велты хэя па хот омӑсты хуята рӑпитӑс. Щӑлта армияйн служитӑс. Елды Томской педагогической институт етшуптумал юпийн Томской область Каргооской район Тевриз кертӑн па рэт Асов кертӑн ашколайн нявремӑт рӱщ ясаӑна па литературая вӑндтӑс.

2001-мит олн Ёмвошн Владимир Енов «Югория» телерадиокомпанияйн «Шуши мир вӑлупсы» па «Ёмвош щуняӑ ёх» ханты ясаӑн

В.Е. Енов

И. Деметьев ВЕРУМ ХУР

Айт па моньщӑт ӑкӑтты хэ

передачайнӑн лӑщӑтӑс. 2003-мит ол вӱш эвӑлт «Ханты ясаӑн» газетаевн айкелӑт ӑкӑтты хэя рӑпитл. 2007-мит олн лӱв Россия мӱв айкелӑт

ӑкӑтты союза вӱсы.

Айкелӑт ӑкӑтты рӑпата тумпи лӱв ханты па рӱщ ясаӑнӑн моньщӑт, лӱнтарӑт ханшӑл. 2001-мит ол вӱш эвӑлт лӱв

18 мултас ол «Ханты ясаӑн» газетайн пид округевн сема питум ханты сӑвр-вавр не, щит Людмила Спирыкова (Шульгина) рӑпитӑл. Лӱв рӑпата пела шеӑк сӑмӑн хуят, муй мосл, лӱв имухты ханшӑл, худта мӑнты мосл – имухты хӑхӑлӑл. Рэт ясаӑн тумпийн Л.Т. Спирыкова рӱщ ясаӑн яма вӑл, рӱщ путрӑт яма ханшӑл. Ванкӱтды мӱнева щи верн нӑтл.

Увӑс ханшты ёх пида рӑпитл

Людмила Тихоновна Ямал мӱв Лорвош район Асов кертӑн вой-хӱд велпӑслӑты хоттел ёхн сема питӑс.

Айтедн Людмила нумсӑн эвия енмӑс, кашӑн утые олаӑн лӱведа ӑмӑщ уша верты вӑс. Сӑ-Яха керт ашкола юпийн Югра мӱв Нижневартовской педагогической институт Ёмвош филиала вӑндтылдты юхтӑс. Щитӑл юпийн 1999-мит олн каркам нение

«Ханты ясаӑн» газетая рӑпитты вӱсы. Ипуляӑ Л.Т. Спирыкова Ёмвошӑн педагогической колледжан айдат ёх ханты ясаӑна вӑндтӑс.

2005-митолднум-саӑн ханты хуят Россия мӱв айкелӑт ӑкӑтты ёх Союза луӑс. Еша вӑс – ханты мир филологической наукайт кандидата йис. Л.Т. Спирыкова 15 мултас научной путӑр ханшӑс.

Лӱв Ямал мӱвн айкелӑт ханшты ёх пида рӑпитл, ванкӱтды га-

Л.Т. Спирыкова

И. Деметьев ВЕРУМ ХУР

зетайн щитӑт веритлӑты лӱнӑтты.

Людмила Спирыкова – савр-вавр не, щит пӑты муйсӑр верӑт газета тумпийн лӑщӑтлӱв, лӱв имухты нӑтты хуята вӑл. Нявремӑт пӑты журналӑт, хурӑн ванлтупсӑт, киникайт, непекӑт, лӱнтупсӑт иса лӑщӑтты нӑтл. Щи тумпи сыр-сыр округев, Россия па па хон пелӑк кӑсупсӑтн кӑсл, тӑх

пурайн нух питл па ишӑк непекӑт ёша павӑтӑл.

2015-мит олн Л.Т. Спирыкова унтасн па ӑрн Вулаӑн Победа 70-мит ол вӱраӑн «Солдаты Обского Севера» киника етӑс. Тӑм непек Увӑс мир ладясум хуятӑт олаӑн хӱвн муй ванӑн газетайн ханшум путрӑт ияха версыйт. Щи киникайн 123 ладясум хуят нем ханшман вӑл.

Ирина НОВЬЮХОВА

Молтан рэт неңие

Айдат не Ульяна Данило (Молданова) «Ханты ясан» газетая 2007-мит одн рэпитты юхтас. Тәм путраң па рэт ясаң яма веты неңие Нуви санхум район Вүтвош көрт пүңәлн вүды лавәлды Молтан хоттел әхн сема питас. Ащел тарум хәннехәя вәс, ипүша бригадира рэпитас, әңкел – нявләк, сорни әшпи имие, тәмхәтл вәнты хурамәң дәмәтсухәт әнтәл.

Касум әшкола етшуптумад юпийн Ульяна Нижневартовской педагогической институт Әмвош филиала вәндтәйдты юхтас. Тәта вәндтәйдмадн хәнты әвие ипуляң «Югория» немпи радива хуца хәнты передачайт ләщәтман рэпитас. Тәм хәтл вәнты округевн вәлды мирн лүв тур сыйд яма вәды. Шәлта «Хәнты ясаң» газетаева әйкеләт хәншәс.

Вәндтәйдты тәхи етшуптум юпийн айдат Ульяна не Ас-угорской

института рэпитты мәнас. Ши юпийн «Хәнты ясаң» газетайн әйкеләт ләщәтты питас.

Вүды лавәлды хоттел әхн енмум няврем вүдең әх вәлупсы, дыв нүшайлад яма вәд. Шит пәты Ульяна Алексеевна ар пеләк путрәт ши оләңән хәншәл. Шәлта лүв унтасәлн 2011-мит одн нявремәт пәты ләщәтум кәсупсы юпийн мет ям путрәт «Рәт ясаң елды тәлүв» ай киникая әкәтсыйт.

Айкеләт тумпийн У. Данило лүңты арат па

У.А. Данило

И. Дементьев верум хур

путрәт хәншты хошл. Илатн лүв нумса юхтас, Югра мүв ай көртәтн вәлды дыв сәттәда путрәт, стихотворенияйт хәншты айдат әх ләщәтум верәт ияха әкәтты па киника есәлды. Шиты хәнты не әрн «Вулаң Ас юхан пусләт» немпи киника етәс.

Ульяна Данило апрән не, лүв оса рәпата иши яма вәд. Сырыя Ас-угорской айдат әх тәхи

хуца вице-президента вәс. Шәлта 2015-мит одн «Югра лыднуптәты» оса тәхи кәща ләңкәр хуята пирысы. Тәта лүв сыр-сыр рәпата тумпийн рәт ясаң верәт вантман тәйл.

2017-мит одн хәнты не «Союз мастеров нематериального и материального культурного наследия Югры» немуп тәхи кәщая пирысы.

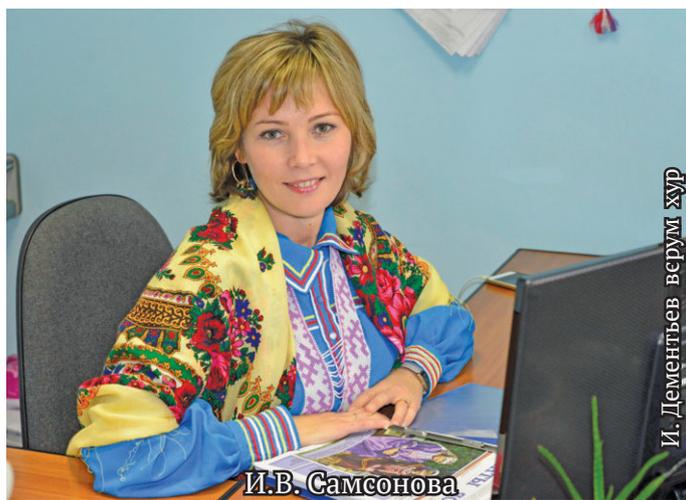
Ирина САМСОНОВА

Хәннехә оләңән әйкеләт тәл

Ирина Владимировна Самсонова (Новьюхова) вән кер тыдәщ 23-митн 1982-мит одн Тәк көртән сема питас. Әңкел Евгения Григорьевна Новьюхова ар од ай нявремәт вәндтәс, щирн Ира айтәлн иши вәндтәты неңа йиты ләңхас.

Әшкола юпийн Әмвошәң педколледж етшуптас па нявремәт нарәсты вера вәндтәты неңа йис. Шәлта 2010-мит одн Югорской государственной университет етшуптас.

2003-митодвүшәвәлд Нягань вошн шуши мир верәт тәгы хотн рэпитас па ши тумпи одкем вошәң мир хәнты ясаңа вәндтәс.

И.В. Самсонова

И. Дементьев верум хур

2008-мит одн «Хәнты ясаң» газетая әйкеләт әкәтты неңа рэпитты юхтас. Лүв аңщәщел Григорий Семёнович Шульгин Посл ов көрт эвәлт вәс, щирн газетайн итәх пурайн лүв Пословской немәл шиваләты рәхл.

Лүв мет әмща хәннехә оләңән путрәт хәншәл. Хәнты газетайн рэпитты олңитум пурайн имухты рүщ ясаңән путрәт хәншты па рүщ журналәта китты питас. Ирина әйкеләт әкәтты әх пәты ләщәтум кәсупсәтн кәсәл, тәнял «Нумсәң әх»

немпи округ кәсупсыйн нух питас.

Ям арат од юхды мүң редакцияев әх «Айкеләт әкәтты ай хуят» немпи вер тәты питсүв, щиты мин лүв пиләда Тәк көртәң әшколая яңхсумн. Шәта нявремәт рәт хәнты ясаңән әйкеләт хәншты вәндтәсумн. Ши тумпи лүв Р.Г. Решетникова па У.А. Данило пида Касум па Поднавәт көртәң әшколайңән әвет-пухәт рәт ясаңән путрәт хәншты вәндтәсәт.

«Хәнты ясаң» газетайн рэпитты тумпийн лүв апраңа шуши мир оса верәт тәл, тәнял вүш эвәлт Әмвошәң «Югра лыднуптәты» тәхи кәщая вәд.

Людмила СПИРЯКОВА

Айлата вәдмалдн ханты газетая хәншәс

Иосиф Ерныхов 1957-мит од вўш эвәлт «Ленин пәнт хўват» газетая айкеләт хәншәс. Щи пурайн лўв педучилищайн вәндтылдәс, щит пәты вәндтыйлды верәт олаңән ар айкел хәншиләс.

Иосиф Ерныхов

Иосиф Никитич 1939-мит одн Амня кәртән сема питәс. Ащел – Никита (Микая) Иванович Ерныхов войхўд велпәслты хәя вәс. Иосиф Касум вош әшкола етшуптәс, щи пурайн лўв ай путрәт па стихотворенияйт хәнты ясаңән хәншәс. Ёмвошн педучилище етшуптумад юпийн лўв «Ленин пәнт хўват» газетая рәпитты вўсы.

Иосиф педучилище верәт тумпи Касум вош вәлупсы олаңән хәншәс, хуйтат щи пурайн ар хўд велсәт, хуйтат ар мис пәссәт. Мет ар путәр И. Ерныхов 1958-мит одн хәншәс, 1959-мит одн шимәлшәк. Щи пурайн «Ленин пәнт хўват» газетайн ар айкел рўщ ясаң эвәлт тулмащтәсы. Мосәң, щит пәты архив газетайт вантман ма 1959-мит одн И. Ерныховн хәншум айкел шимәд вәйтсум. Щи пурайн айкеләт «ТАСС» немн хәншман вәсәт.

Катра газетаятн ма

шиваләсум И. Ерныховән хәншум рәт касум мўвәд олаңән стихотворенияйт па моньщәт.

Шаль, хуты щи каркам айлат хә ван вәлупсы тәйс, лўв 1960-мит оләт оләттыйн турәх мәшн юхәтсы па әнтәма йис. Тәм одн лўв хәншум стихотворенияйдад йилуп киникайн есәлсыйт, щит «Литературное наследие обских угров» немуп вән киника. Ин округ мир Иосиф Никитич хәншум утәт лўңәтты веритләт.

Надежда РАГИМОВА

Тәк колхоз верәт олаңән айт тәс

1970-мит од кўтуп вўш эвәлт «Ленин пәнт хўват» газетая Сўмәтвош район Тәк кәртән вәлды апрәң па так яснуп хәнты ики Максим Степанович Отшамов айкеләт китты питәс. Лўв шеңк әмщә кәртәң вәлупсы па XIX немуп колхозән рәпитты хуятәт олаңән хәншәс.

Максим Степанович 1938-мит од ай кер тыләщ 4-митн Сўмәтвош районән Пәкәр кәртән хәнты хоттел ехн сема питәс. Ащел – Степан Филиппович Отшамов, Вудаң Отечественной даля яңхәс, вўдәт давадман вәс, вой па хўд велпасләс. Аңкел – Елена Васильевна – Новьюхов рәт эвәлт вәлды не, нявремәт енмәлтман вәс. Вантә, Отшамовәт

хоттел ехн 12 пушәх енмәс, Макшум мет вән пуха вәс.

Максим Степанович Пәкәр кәрт әшколайн вәндтылдәс, 8 класс Сўмәтвошн етшуптәс. Әшколайн Макшум мет апрәң па нумсәң пуха енмәс, кашәң утые лўвел әмәщ па амәт тәс.

1958-1961-мит оләтн айлат хәнты хә Дальний Восток мўвн ефрейтора служитәс. Рәт мўвәла

М.С. Отшамов хәнты хә пида путәртәл

юхәтмад юпийн Ёмвош педучилища етшуптәс.

Щи юпийн Евдокия Егоровна Отшамова (опращ нем Рябчикова) пидыел пида Сўмәтвош район Шайтанка кәртән, щәлдта Касум мўвн нявремәт вәндтуман рәпитсәңән. Щи юпийн Тәка керләснән.

Тәкн Максим Степанович колхозн хўд велпәсдуман вәс, щәлдта әшкола - интернәтн рәпитәс. Комсомольской тәхийн секретаря вәс, әхәт па Сўмәтвош район депутата пирисы. Вещкат, тәк яснуп хәнты ики рәт мирл пәты сәмл

шеңк кәши вәс. Лўв иса арсыр нўшайт, даварт суртәт тўңматман яңхәс, дәдн рәт кәртән еха кеншәка вәлды ат вәс. Щи тумпийн М.С. Отшамов йис культура верәт яма вәйтсәлә. Лўв пўпи якәт, арәт вән опращдал эвәлт айтедн яма тәйс. Щи вера лўв Валерий па Евгений пухңәд вәндтәс. Ияха арсыр емаңхәтләтн йис якәт мира вандтәсәт.

1998-мит одн Максим Степанович әнтәма йис. Тәп лўв хәншум әмәщ путәрдал веккеши мўң сәмлўвн хәщләт.

Ирина ПОСЛОВСКАЯ

М.С. Отшамов пухңәл пида якләт

Таисья Степановна Себулова айтедн рэт яснад сáмáна тáйсáлдэ, вантэ, иса пурайн ханты йис путрэт, моньщят хэлáнтман енмáс. Ханты эвие 1949-мит одн Тўкьякáң кэртáн Степан Леонтьевич па Матрэна Григорьевна Себуровнáн хотн сема питáс.

Ар ол эмáщ айкелáт хánшáс

Áшколайн Тася Себулова математика, рўщ ясáң па литература урокáт мет сáмáна тáйс. 1967-мит одн яң класс етшуптумад юпийн яма экзаме-нáт мáс па Ленинград вош А.И. Герцен немпи государственной педагогической институт рўщ ясáң па литература факультетáн вэндтыйдты питáс. Лўведа шеңк эмáщ вэс тáм хурамáң вошн вэндтыйдты, вантэ, Вудáң Отчественной дадь пурайн лўв ащел Ленинград вош вэньдьман даясáс, хурамáң вош вуракáт эвáлт давлáс. Вэндтылум пурайл вўш эвáлт па хон пелáк ёха, венгрáта ханты ясáң вэндтáты яма нётáс.

Непекáна ювмáд юпийн 1972-мит одн Ваньшавáт кэрт áшколайн нявремáт рўщ ясáңа па литература вэндтáс. Щáлта щи одн «Ленин пáнт хўват» газета кэщá неáңн Мария Волдинайн Ёмвоша рэпитты вохсы. Щиты 1973-мит одн Таисья Себулова

ханты газетаевн рэпитты питáс. Сыры тулмащтáты неáң, щáлта корреспондента вэс. 1979-мит ол вўш эвáлт па 1981-мит ол вэнты Т.С. Себулова партия окружкомн рэпитáс, тэп иса пурайн газетая айкелáт, путрэт хánшáс. Тáта 30 мултас ол рэпитмáд мáр Таисья Степановна айкел хánшты не эвáлт кэщá лáңкáр неáң йис. Рэпитмáд мáр лўв округев луваттыйн арсыр ай кэртáта яңхáс, Россия финно-угрáт мўвáтн, па хон пелáк Германия мўвн вэс, арсыр вэтан ёх пида вэйтáнтылáс. Щи тумпийн лўв округ ханты радива хўват айкелáт па арсыр путрэт лўнтáс.

1982-мит одн Таисья Себулова СССР айкелáт хánшты ёх Союзá вўсы. Щи олáтн лўв немасыя комиссияйн рэпитáс, щáта ханты литературной ясáң олáңáн нэмáссáт. Щи тумпи Ёмвош педучилищáйн па медучилищáйн айлат ёх ханты ясáңа вэндтáс.

Рэпáтайл тумпийн Таисья Степановна 1988-мит одн Ваньшавáт кэртáн няврем вэндтум не Татьяна Григорьевна Ледкова пида нявремáт пáты «Тўтые» немпи лўнáтты киника хánшсáңáн. Хэн «Ханты ясáң» газетаев 45 ол постáс, лўв «Это нашей истории строки» непек лэщáтáс. «Ханты ясáң» газета 50 ода ювум пурайн газетаев олáңáн «Рэт яснев елды тэлўв» немпи киника лэщáтáс. Ёхáт па «Найң мўв, Вэртáң мўв моньщят» немпи киника еслáс.

Таисья Степановна ипудяң яма хánшты па мўнев вэндтáты неáң вэс.

Нэмлэв, муй щирн лўв сáмáна мўнев, айлат ёх, вэндтáс. Лўв эвáлтэда мўң уша версўв, муй щирн арсыр хуятáт пида путáртты, муй па мулдты верáт олáңáн ушáңа иньшáсты мосл. Лўв мўнев вэндтáс, муй щирн сора айкелáт кánшты па непекá

Т.С. Себулова

Газетаев архив эвáлтвўюм хур

ханшты мосл. Щит пáты мўң лўведа вэн пэмáщипа ясáң луплўв.

Таисья Себулова нем «Югория» па «Североведы России» немпи энциклопедияйнáң хущи хánшман вэл.

Ин Таисья Степановна рўтшуман вэл. Лўв арсыр етнхотáта, емáңхáтлáта, ванлтупсэга яңхáл, итэх пурайн щáта лўв пидала вэйтáнтыйлдўв. Лўв «Ханты ясáң» газетаев сáмáна лўнáтл. Щи тумпийн Таисья Степановна хурамáң хурáт ёнтáл, юдн па дачáйн арсыр áня лыптáт, еплáң летутáт енмáлтáл.

Хэн Таисья Себулова «Ленин пáнт хўват» редакция рэпитты юхтáс, газета тэп 16 ол постáс. Ин «Ханты ясáң» газетаев 60 ода йис, щит лўв пáтэда вэн емáңхáтл.

Ешáк Таисья Степановна, вэн пэмáщипа, хуты нáң 30 мултас ол ханты газетаевн рэпитсáн, эмáщ айкелáт, путрэт хánшсáн, хурамáң хурáт версáн. Нáң – хánты мир айкелáт, путрэт, моньщят хánшты ими. Дáпáт Тэрум ортум мўв, хэт Тэрум ортум мўв, Тухдаң Ики дэңх нáңена хўв йис тумтака, уяңа-пищáңа вэлты ёр па щом ат мáл!

Людмила
ЛОНГОРТОВА

Таисья Степановна
айлат пураядн

Т.С. Себулова мином хур

Дуваттадн-пәдаттадн ханты не

Евдокия Андреевна Нёмысова Сүмәтвош районан Поднавәт көртән вой-хүд ведпәсләты Андрей Васильевич па тәс юлпи не Анастасия Ивановна кәтнән хуши сема питәс. Лүв хотәң әхләдн Эвия алыщәсы. Ай пушхие па нявремәт пида вусты ванши, әня лыптәт күтн хәхәтлјас, пусәдн певләс. Дуся әвие ладь лавәрт суртәт па вантәс. Ай пура олдад сәм дыпелдн хәщсәт.

Лапәт класс етшуптумал юпийн Ёмвоша сонтумәс. Вәндтыйлды олдад тәта сора сухәнтсәт. Әвие яма хәншмал пәты Ленинград вән воша китсы. Институт юпийн па елды аспирантураин вән непек ёша павтәс. Вантә, кашәң йилуп па шуши мира унтас тәты верәта пәлтапды вүянтәс.

Евдокия Андреевна – шуши мир вәлупсыя па рәт ясәна ар од па нумәс пунум имие. Тәм хәнты хуятәв оләңән хәншты шеңк әмәщ. Лүв нумәс верәс непекәң хуята йиты па щи унтасн така нәтд йис па йилпа тывты верәта. Ма ләңхалум

лупты, хуты Е. Нёмысова иса пураин сәмәдн тәп ям верәта талды. Лүв олдәдн ястәты мосл, тәм хүв нәпәт вәлды хәннехә юпийн тәс вер ләщәтты хуятәт шәшләт. Тәм имие мирн сәм лыпийн тәйлды, әңкия алыщәды.

Евдокия Андреевна нявремәт вәндтәты неңәт па ай пушхийет пәты арсыр киникайт есләс. Ар од лүв пиләда хәнты ясәң тәйты хуятәт рәпитләт.

Лүв «Хәтл» немпи тәхия нәтәс, хута айлат хуятәт пида лүңтупсәт, арәт шуши мир ясәңән вәндтәд. Айлат әх күтн итәх әх рәт ясәң ән тәйләт. Ас-угорской

Е.А. Нёмысова

Газетаев архив эвәлт вүюм хур

театр әх хәдәнтәнән рәт ясңев тәса па кулыя мәнл. Пәдәна сашд хурамәң хәнты ясәң. Щи эвәлт нумәс па сәм лыпи адмәнтыки лудал.

«Ленин пәнт хүват» па «Хәнты ясәң» газетайнәна ищи ар әр пунәс. Тәм лопсәт күтн ванкүтды лүв хәншум утлал шиваләдән. Лүв округ луваттыйн сә-

мәңа тәйлды па кашәң көртәң, хотн, нявремәт вәндтыйлды тәхийн лавәлды.

Мүң, «Хәнты ясәң» газетайн рәпитты әх, нәңеңа ям па нявлак ясәңәт луплүв: «Кашәң нәң нумсән, вериен дыләң вой иты нух ат сымдал па пәрдал».

Раиса РЕШЕТНИКОВА

Рәт мүвд сәмн тәйләлдә

Маина Иосифовна Малых Түкьякәң көртән (щи пураин Сүмәтвош районән) 1955-мит олдн вән кер тыләщ 22-митн сема питәс. 1973-мит олдн Поднавәт көртән әшкола етшуптәс па кәт од Түкьякәң көртән күлуп кәщә неңа рәпитәс.

Щәлдта 1980-мит олдн Тәпәл вошн Д.И. Менделеев немпи пединститут етшуптәс. Тюмень вошн ай пушхәт вантман па лавәлман тәйты хотн воспитателя рәпитәс. 2000-мит олдн Тюмень вошн государственной университетн хәнты ясәна айлат әх вәндтәс. Рәт ясәң вәндтәты вер щи тәхийн Евдокия

М.И. Малых

М. Малых китум хур

Ивановна Ромбандеева туңматәс.

М.И. Малых «Хәнты ясәң» газетая 1990-мит оләтн айт хәншты питәс. Лүв хурамәң па тәс хәнты ясәң тәйл. Ханты моньщәт, арәт тыв китыләс.

Муй Маина Иосифовна рәт мирд оләңән вәлдә па сәмәдн тәлдә, щит мосман па сәмәңа тәйты иса Ирина эвел вәндтәслә. Эвел интәм «Нохәр юх» немпи тәхийн рәпитл па Тюмень

вош шуши мир айлат әх оса тәхийн кәщәя вәд. Ирина Юрьевна археологической музей тәхийн шуши мир вәнт көрт пүншәс, хута сыр-сыр емәңхәтләт верәнтлдыйт. Щит ләщәтты лүв әңкелдн шеңк яма нәтды.

Интәм Маина Иосифовна Нуви сәңхум вошн вәд. Кашәң лүң лүв Түкьякәң рәт көртәда яңхәл па щәта хүв мәр вәдлјал. Интәм вәнты арсыр етнхотәта, емәңхәтләта, ванлтупсәта яңхәл па мира хәнты йис верәт ванлтәд.

Тамара ПЯТНИКОВА

**Хәнты ясәңа
тулмащтәс
Надежда ВАХ**

Михаил Егоров – хур вўты хә

М. Егоров

Т.И. Лозьмова вәнт шушия тухдан хоп юхтәс

М. Егоров верум хур

Михаил Егоров кашән хуятн Ижевск вошн фотокорреспондент ширн тўнширәна па вешкәта верум рәпатайлад пәта иса вәйтды па шеңк сәмәна тәйды. Арсыр хурәт вўйман Михаил иса 1973-мит од вўш эвәлт Удмуртия мўвн есәдты сыр-сыр газетайт па журналәт хуши рәпитәс. Кашән вер лўвела әмәщ вәс па щит пәта иса вешкәта па тәса рәпатайл версәлә.

Михаил Егоров, вантә, әнтә тәп рәт мўв редакцияйт хуши ар унтас тәс. Лўв хур вўты картәд пида Советской Союз арсыр мўвәт па вошәт луваттйин па яңхәс. Щиты Михаил мўң Югра па Ямал увәс мўвнәлўв хуши па

рәпитәс. Щи тумпийн Байкал, Эстония, Крым па Кавказ мўвәтн ищиты ар пўш вәс па сыр-сыр хурәт верәс.

Чечня мўва щәта даль мәнум оләтн Михаил Егоров немасыя Финляндия хон пеләк журналистка Линса

Линсиә пида яңхәс па арсыр хурәт далясты верәт оләнән хур вўты картәдн вўс па ар газетайтн әхәт есләс.

Фотокорреспондент ширн лўв арсыр хурамән хурәт ләщәтәс. Лўв әнтә тәп рәт мўв хуша сыр-сыр хурән вантупсәт верәс. Щиты лўв Таллин вошн, Ёмвошн, Кудымкарн, Сыктывкарн па арсыр тәхәтн вўюм хурлад ванлтәс. Ёмвошән мир «Ханты, манси – кто мы?», «Моя финно-угрия» па па хурән вантупсәт шиваләсәт.

Яма па вешкәта рәпитмад пәта хурәт вўты удмурт хә 1989-мит одн Удмуртия мўв Государственной мойлупсийн юкантсы.

Мосл дупты, хути 1980-мит оләтн лўв мўң округев «Ленин пәнт хўват» газетаева ищиты арсыр хурамән хурәт верәс. Лўв хәнты хуятәт веншлад хура вўс, щәлтә шуши мир еманхәтләтн хурәт верәс. Тәмәщ вешкәт хә ин рўтыцумән Удмуртия мўвн вәл.

Владимир ЕНОВ

Сәмәна рәпитәс

Надежда Гордеева 1954-мит одн Ёмвошн сема питәс. Ашкола етшуптумал юпийн КБО (бытовой обслуживанияйт комбинат) хуша хур вўты неңа рәпитты однитәс.

1980-мит оләтн «Ленинская правда» (ин «Новости Югры») немпи газетайн хур вўты неңа рәпитәс. 1991-мит одн «Хантыясән» газета ух редакторн Мария

Ёмвошн вулаң мирхот пурайн

Н. Гордеева верум хур

Вагатовайн рәпатая вўсы. Надежда – рәпата пельи сәмән неңе, ма лўв пилада арсыр мирхотәта яңхсум, щәта лўв арсыр округ вәтәң хуятәт

хура вўс. Мин округ хўват арсыр вошәта па кәртәта яңхсумн: Нижневартовска, Охтеурье, Манстәр кәрта, Шәншвоша, Нуви

сәнхум воша, Поднавәта, Сумәтвоша па па тәхета.

Интәм лўв Тюмень вошн вәл.

Таисья СЕБУРОВА

Мўң пәтэва тынәң хуятәт

Ханты мир газета тывум вўш эвәлт щәта рәпитты ёх тумпийн шуши хуятәт ищи щив айкеләт хәншты питсәт. Итөх ёх тәм пура вөнты айкеләт хәншләт, щит Н.В. Шабаршина, З.А. Новьюхова, Р.К. Слепенкова, Е.П. Степанова, Н.Е. Краснопева, Н.Е. Тарлина, Е.Д. Каксина па па ар хуят.

Сыры оләтн айкеләт хәншты пәта вухн сухуптәсыйт. Интәм ши вер нух вулытсы, тәп хәншты ёх шимла ән йис. Дыв арсыр верәт оләңән хәншләт, рәтлал, вошәң па кәртәң ёхдәд оләңән, сыр-сыр әмәщ верәт, емаңхәтләт, вәйтәнтупсәт, мирхотәт, ванлтупсәт тывләт ки, ши оләңән округн вәлты шуши мира ай тәләт. Итөх хуятәт имухты хәнты ясаңән хәншләт, мўң тәп тўңширәңә ләщәтләлүв, мосты посәт пундүв. Итөх ёх рўщ ясаңән айкеләт китләт, ши пищмайт мўң хәнты ясаңә тулмащтәдлүв. Тыв пищма китты кашәң хуят мўң пәтэва тынәң. Дывела мўң вән пәмәщипа ясаң луплүв па ләңхалүв, ләдн дыв ищиты елды тыв ат хәншсәт.

верәт тәты тәхийн рәпитәс. Дүв сыр-сыр хәнты пурмәсәт ёнтты хошл, «Народный мастер России» нем тәйл. Округ луваттыйн верты арсыр емаңхәтләтә ванкўтды вохәнтды. Нявремәт пәта ищи арсыр әмәщ верәт ләщәтыйдсәт. Па кашәң вер оләңән дүв газетая хәншәл, хурамәң хурәт китл.

Надежда Борисовна Костылева ищи ар пўш газетая хәншиләс. Дүв «Югра лыднуптәты» тәхийн вице-президента вәл па ши тәхи верәт оләңән хәншәл.

Юхи хәщум оләтн ар пищма тыв хәнты не **Ирина Кузьминична Фирсова** китл. Дүв Нуви саңхум вошн вәд па арсыр емаңхәтләт, вәйтәнтупсәт, ванлтупсәт оләңән хәншәл. Ирина Кузьминична ар од увәс мир культура

Наталья Владимировна Крюкова – Шәншвош кәрт музей кәщә не. Дүв мўңева шуши хәннехуятәт оләңән пищмайт китл, мәта хуятәт ши мўвн вәлдәт па рәпитләт па мўвәд пәта ар ям ут верләт.

Ёмвош «Хәтл» немпи театрән юнтты айлат не **Алла Иштимирова-Посохова** ар пўш айлат ёх верәт оләңән, хәнты опращдәд вәлум Вежакары кәрт оләңән тыв хәншәс.

Антонина Иосифовна Ледкова, Ваньщавәт кәрт не, ар од әшколайн нявремәт вәндтуман рәпитәс. Дүв газетая кәртәң хуятләд па әшкола верәт оләңән айт китыйд. Ши тумпи

А. Ледкова Общественой палата хуши рәпитл, ванкўтды Ёмвоша юхтыйл па «Хәнты ясаң» редакция лунтыйл.

Валентина Терентьевна Шадрин Сәрханл вошн вәд. Валентина ши вош «Югра лыднуптәты» тәхийн кәщә не. Дүв районәл хўват арсыр тәхета яңхәл, шуши мирәл пәта сыр-сыр верәт ләщәтәл. Ипўша мўңева карты кел хўват путәртәл, мәта вер па хута тывл. Щәдта ши оләңән тыв айкеләт китл.

Мўң пидэва ар щимәщ хәннехә рәпитл. Кашәң хуят оләңән хәншты ки неспек ән тәрмәл. «Хәнты ясаң» газетав 60 ола йиты емаңхәтл вўраңән мўң ләңхалүв дывела ям вўща па пәмәщипа ясаңәт лупты. Уяңа-пищәңә ат вәлдәт, Найн-Вәртән лавәдман ат тәйлыйт. Ищиты елды арсыр әмәщ, ущхуль айкеләт мўңева ат китләт. Дыв хәншум утлал унтасн мўң тынәң рәт мўвев щирәт, шуши мирев вәлупсы, йис верәт па емаңхәтләт оләңән уша верты питлүв. Тәләң ёш, тәләң кўр!

Надежда ИЛЬИНА

Хятл иты хошум сэм тайл

Апрәң па савр-вавр ханты имие Людмила Калистратовна Зубакина (Гришкина) хәс мултас ол «Ханты ясаң» газетайн рәпитәс. Лүв арсыр айкеләт, увәс мир емәңхәтләт, сыр-сыр вәйтәнтупсәт па әл хәннехәйт олаңән яма па әмшә хәншәс. Интәм лүв щикүш рүтыщәты вүшә ювмал, тәп ешлал катәлман ән омәсл – щүкщәты вер тәса тәйләлә, хуят пела лүв ищи шеңк сәмәң!

Әшколая Людмила хәт ол луваттйин мәнәс. Урокн лүв рома омәсты ән веритәс, лүвела иса путәртты па юнтты мосәс. Вет класс вүш эвәлт па нивәл класс вәнты лүв Поднавтән вәндтыдәс. Әшкола етшуптумал юпийн Люда айлат әвие Тюмень воша вух лүңәтты неңа мәнты сонтумәс. Ащел олаңән кашашәс, щәлта хопа дәлтал пурайн хирл сукхәл пидә худт вүслә па юхи тәслә. Әхәт айлат не Пулнавәт воша вәндтыдәс мәнәс. Щәта ГПТУ хүд ваньщты, судыты па сорәлты тәхи етшуптәс. Ям рәпата пәты пәсты ешуп, сора күруп не Россия мүв арсыр вошәтн вәлдяс.

Щиюпийн Людмила Калистратовна Ёмвош хүд комбината рәпитты мәнәс. Савр-вавр неңие тәта ищиты түңцираңа кәпәртәс, щит пәты «Ветеран труда» немпи мевл посл еша катлуптәсы.

Рәпатайды тәм каркам ханты неңие ән хәщәс, вантә, ай пура вүш эвәлт ентәсты, тыйты, сәк кәрәтты иса хошәс. Ас-угорской мирәт научной институтн рәпитәс. Щәлта 1994-мит олдн лүв «Ханты ясаң» газетая рәпитты вохсы. Хәс мултас ол мәр лүв тәта рәпитәс. Округев хуваттйин әмәщ ханты имие иса вәды.

Вәлупсы хуват лүв айлат еха ивләпа нәтл, күш летутән, күш

Л.К. Зубакина

ясаңән, әңки иты әпәлмәл, вантә, хәтл иты хошум сэм тайл.

Ирина САМСОНОВА

Йис верәт яма вәлдә

Р.П. Загородняя

Ханты не Раиса Петровна Загородняя (Рябчикова) Сүмәтвошн вәл. Лүв ханты мир йис верәт, моньщәт, арәт яма вәлдә. Ям арат ол лүв культура тәхийн шуши мир шүкщәты вер әхтйин рәпитл.

1993-мит олдн Раиса Петровна Нуви сәңхум вошн увәс мир шүкщәты тәхийн методист неңа вәс. Щәта лүв вертүтәң ех пидә рәпитәс, дыв верты пурмәсләд ияха әкәтсәлә па сыр-сыр ванлтупсәт дәщәтәс. Щәта рәпитты неңәт пидә сыр-сыр емәңхәтләт верәнтсәт: «Тыләщ поры», «Вурна хәтл», «Вурщик хәтл». Пушхәт пәта «Верәң нявремәт» немпи кружок тәс. Пухәт па эвет щәта сәк кәрәтты, юх эвәлт пурмәсәт нюхәртты, аканят, намтәт ентты вәндтәсыйт. Раиса Петровна ханты моньщәт, рәт мүвд олаңән йис путрәт вәндәт хуятәт эвәлт хәләнтәс па әктәс.

Щәлта Сүмәтвоша касәлты

нумәс верәс. Сүмәтвошн лүв ванкүтлы рәтлал па дәиңдал пидә «Нәңк нюл тыя» яңхләт. Щит емәң нюл тый, катра пурайн увәс мир лапәт тәл ипүш щив поресты яңхсәт. Щи пурайн дыв вәйтәнтйәлдсәт, күтәлн мосты верәт олаңән путремәсәт. Тәм Сүмәтвош тәхи «Ай Астый икийн» вантман тәйлы. Увәс Ләв Ай Аса питл, хәнтәтн щи тәхи «Ай Ас нәңк пая» алыщәды.

Раиса Петровна «Ханты ясаң» непека 1990-мит оләтн хәншты питәс. Лүв тыв моньщәт, арәт китыдәс, хәннехуятәт олаңән хәншәс. Щит пәты мүң лүвела вән пәмәщипа ясаң луплүв.

Надежда ВАХ

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№18 (3486), 21.09.2017

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Главный редактор –
Решетникова Р.Г.
Телефон (3467) 33-36-82

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г.Ханты-Мансийск,
ул.Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:
ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул.Маяковского, 14.

Подписано в печать:

по графику 21.09.2017 г.
в 9.00.; фактически
21.09.2017 г. в 9.00.
Индексы **04393, 54393**
Тираж **2210** экз. Заказ **583**
Цена свободная

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных

технологий и массовых
коммуникаций по
Тюменской области, ХМАО-
Югре и ЯНАО. Свидетельство
о регистрации ПИ №ТУ 72-
00796 от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.